

Arend Jan van den Beld

Magie brengen in de levens van ontheemde kinderen

Arend Jan van den Beld (Hocus Pocus) over bouwen aan een thuis in de opvang

Door Bert Koopman

22-10-2026

(Social) impact Interview

Veel kinderen in de vluchtelingenopvang missen een veilige plek om gewoon kind te zijn. Stichting Hocus Pocus wil daar verandering in brengen met kindvriendelijke ruimtes, activiteiten en persoonlijke aandacht. Een gesprek met toezichthouder Arend Jan van den Beld.

Eerst dit. Hocus Pocus is een initiatief van Zonnige Jeugd. Dit vermogensfonds, met als voorzitter Van den Beld, steunt sinds 1946 initiatieven die bijdragen aan kansengelijkheid voor kinderen in een achterstandssituatie. Aan de basis ervan stond Anna Dilia Maria van Heemskerk van Beest - van der Hagen (1901–1972). Zij koppelde maatschappelijke betrokkenheid aan ondernemerschap. Haar souvenirwinkel op Schiphol bouwde zij uit tot vijf filialen. In 1988 werden ze verkocht.

Hocus Pocus is inmiddels een zelfstandige stichting met ANBI-status. Directeur van Hocus Pocus is Aranka van der Pol. Zij combineert haar ervaring in de humanitaire sector met ondernemerschap en strategisch leiderschap. Van der Pol werkte jaren in 'vluchtelingencontexten', onder meer op Lesbos, waar zij de sociale onderneming Lots of Lesvos oprichtte. Bij Hocus Pocus is zij verantwoordelijk voor visie, strategie, partnerschappen en de algehele coördinatie van het programma.

Kinderen in noodopvang aan hun lot overlaten is onverdedigbaar?

Van den Beld: 'De opvang van vluchtelingenkinderen in Nederland is op veel plekken niet humaan. De Kinderombudsvrouw beaamt dit. Ieder kind heeft recht op een veilige omgeving waar het kan spelen, groeien, zichzelf zijn, ook in de context van de opvang. De kern van de aanpak van Hocus Pocus is het zogeheten "Van huis naar thuis"-model, waarin fysieke ruimtes (*hardware*) en kindgerichte activiteiten (*software*) elkaar versterken. Zo verschuift overleven naar groeien.'

Wat wil Hocus Pocus precies bereiken?

'In de periode 2026–2028 streeft de stichting diverse resultaten na. Een kleine opsomming: vier operationele voorbeeldlocaties; een wekelijks bereik van gemiddeld driehonderd kinderen en jongeren; betrokkenheid van minimaal honderd vrijwilligers en buddy's; aantoonbare verbetering van ervaren veiligheid, welzijn en sociale samenhang; een overdraagbare blauwdruk voor toepassing op andere locaties en een meerjarig meet- en evaluatieplan.'

Hoe wordt dit werkelijkheid?

‘Het begint met het inrichten van kindvriendelijke binnenruimtes – de “Magic Box” – en buitenruimtes – de “Social Sport Hub” – op opvanglocaties. Plekken waar kinderen kunnen spelen, sporten, creatief bezig zijn, elkaar ontmoeten of gewoon even tot rust komen. Maar een ruimte alleen is niet genoeg. Daarom organiseren en faciliteren we samen met bewoners, vrijwilligers en gespecialiseerde partners wekelijks activiteiten die deze plekken tot leven brengen. Uiteindelijk gaat het om het stimuleren van eigenaarschap en zelfregie bij jongeren en andere betrokkenen op de locaties, zodat de ruimtes en activiteiten steeds meer door de gemeenschap worden gedragen en duurzaam kunnen voortbestaan.’

Hoe ontvouwt zich de strategie?

‘We ontwikkelen en testen onze aanpak op vier verschillende opvanglocaties. Daar leren we in de praktijk wat nodig is om fysieke ruimtes en activiteiten duurzaam te laten werken en welke rol bewoners, COA, de gemeenschap, de overheid en maatschappelijke partners daarin kunnen spelen. Die kennis leggen we vast in een overdraagbare blauwdruk. Op basis van de ervaringen en resultaten onderzoeken we vervolgens hoe de aanpak ook op andere opvanglocaties kan worden toegepast. Hocus Pocus werkt daarbij bewust flexibel: iedere locatie is anders en vraagt om maatwerk.’

‘We hebben dit initiatief aangejaagd en hopen vooral dat onze aanpak andere partijen inspireert om vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid verder te bouwen. Misschien krijgt Hocus Pocus daardoor op termijn een andere rol of is onze inzet niet meer nodig. Onze wens is dat op iedere opvanglocatie kinderen veilig kunnen spelen en opgroeien, met kindvriendelijke ruimtes binnen én buiten.’

Waar zitten uitdagingen?

‘Voor de periode 2026–2028 is een totaalbudget nodig van circa € 700.000 voor de activiteiten (*software*), waarvan inmiddels € 160.000 is bijeengebracht door diverse fondsen. Voor de fysieke infrastructuur (*hardware*) is een budget nodig van € 200.000, waarvan ook al € 160.000 is opgehaald. De rest wordt actief geworven. De operationele kosten - circa € 600.000 inclusief btw - worden gedekt door Stichting Zonnige Jeugd. Daarnaast stelt deze stichting zich garant voor maximaal € 400.000 indien aanvullende fondsenwerving achterblijft.’

Wat is tot dusver gelukt?

‘Hocus Pocus laat zien wat mogelijk wordt door ondernemend samen te werken en nieuwe kansen te creëren met partners uit overheid, filantropie, bedrijfsleven en lokale gemeenschappen. De stichting richt zich op kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar – met of zonder ouders – op vier locaties: Katwoude, Willinklaan en de MS Galaxy in Amsterdam en Ter Apel. In totaal wonen hier rond de duizend kinderen en jongeren.’

‘De initiator van deze missie is Hocus Pocus. Andere fondsen haakten aan. Ik noem onder meer de Haarlemse jeugdfondsen. Naast Zonnige Jeugd zijn dat Stichting Kinderfonds van Dusseldorp, Weeshuis der Doopsgezinden en Stichting Burgerweeshuis Haarlem. En buiten Haarlem onder meer VSBfonds, Stichting Adessium, het Oranje Fonds en ook fondsen die anoniem willen blijven. Ook werken we nu samen met gemeenten en bedrijven.’

Wat is een belangrijke les?

‘De opvang van vluchtelingenkinderen is in Nederland een buitengewoon ingewikkeld en gevoelig vraagstuk. Maar kinderen mogen daar niet de dupe van worden. Verandering begint vaak bij iemand die zegt: dit moet toch anders kunnen? Dat kan aan een keuken- of bestuurstafel zijn. De kunst is om zo’n initiatief handen en voeten te geven, anderen erbij te betrekken en mensen te vinden die het samen willen dragen en volhouden. Zo zijn wij ook begonnen, zonder precies te weten waar het ons zou brengen. Dat vraagt een beetje lef en een lange adem.’

‘We hebben geleerd dat je dit soort vraagstukken stap voor stap moet aanpakken. We zijn begonnen met het verbinden van fondsen, hebben vervolgens ondernemers en lokale gemeenschappen betrokken en zoeken nu nadrukkelijker de samenwerking met overheden en maatschappelijke organisaties. Steeds meer mensen en partijen herkennen zich in ons initiatief en willen bijdragen. Daarmee groeit ook de omvang en complexiteit van het initiatief. Dat vraagt om een eigen organisatie, professionele aansturing en een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden. Daarom hebben we vanuit Zonnige Jeugd Hocus Pocus als zelfstandige stichting opgericht.’

Hoe loopt de samenwerking met anderen?

‘De kracht zit in het benutten van elkaars mogelijkheden. Fondsen kunnen vaak sneller handelen en experimenteren, terwijl overheden meer financiële slagkracht hebben en een publieke verantwoordelijkheid dragen. Door hierin samen te werken kunnen we ontdekken wat werkt en succesvolle oplossingen uiteindelijk duurzaam verankeren en breder toepassen. Alleen ga je misschien sneller maar samen kom je verder.’

‘We werken inmiddels ook nauw samen met het COA. Mooi is om te zien dat ook het COA met hun Coalitie van Perspectief de samenwerking opzoekt, verschillende partijen en perspectieven ruimte geeft en vertrekt vanuit wat ons bindt. Er lijkt een momentum te ontstaan.’

Tot slot

Vluchtelingenkinderen zijn de Nederlanders van morgen, zegt Van den Beld. ‘Je wilt ze een goede start bieden. Dat is goed voor iedereen. Het blijft bijzonder hoeveel mensen willen bijdragen. Misschien komt dat wel doordat we allemaal kind zijn geweest en begrijpen hoe belangrijk een fijne jeugd is.’

Dan: ‘Aan de bestuurstafel van Zonnige Jeugd stellen we onszelf daarom ook regelmatig de eenvoudige vraag: wat zou je doen als het jouw kind was? Uiteindelijk gaat het erom dat kinderen zich veilig, gezien en thuis voelen. Met aandacht, warmte, plezier en het gevoel dat je erbij hoort. Dat is het beetje magie dat Hocus Pocus wil brengen.’

Werkzaamheden & activiteiten

Inrichten van veilige, kindvriendelijke binnen- en buitenruimtes voor sport, spel, ontmoeting, creativiteit en ontspanning.

De ruimtes tot leven brengen met wekelijkse activiteiten voor kinderen en jongeren, samen met bewoners, vrijwilligers en partners.

Samenwerken met gespecialiseerde partners op het gebied van onder meer sport, creatieve expressie, psychosociale ondersteuning en traumasensitief werken, zoals Sounds of Change, Move Forward en De Schrijfwerkplaats.

Eigenaarschap en zelfregie bij jongeren en andere betrokkenen op de locaties stimuleren, zodat ruimtes en activiteiten steeds meer lokaal worden gedragen.

De aanpak en impact evalueren, leren van de praktijk en de werkzame elementen vastleggen in een overdraagbare blauwdruk.

Samenwerken met COA, overheden, gespecialiseerde maatschappelijke organisaties, fondsen en andere partners om de aanpak duurzaam te verankeren.

Website: <https://hocus-pocus.eu/>

Over de auteurs

Bert Koopman is hoofdredacteur van het journalistieke platform Wereld van Filantropie (online, print, events)

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in